

Θαβώριος Λόγος

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Από την χειροθεσία των τεσσάρων νέων Αναγνωστών
του Ιερού μας Ναού κατά την Αρχιερατική Θεία Λειτουργία
στις 21 Δεκεμβρίου 2014.

ΕΤΟΣ Η' • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2015 • ΤΕΥΧΟΣ 37

Θαβώριος Λόγος

Διμηνιαία έκδοση ενημέρωσης και πνευματικής οικοδομής

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Ιερός Ναός

Μεταμορφώσεως του Σωτήρος

της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης

Τηλ. 2310-828 989

Fax. 2310-888375

www.inmetamorfoseos.gr

Facebook: Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως Σωτήρος

Υπεύθυνος Σύνταξης:

Αρχ/της Νικόλαος Παπαγεωργίου

Συντακτική ομάδα:

Πρωτ/ρος Χρίστος Καζανάς

Αλέξανδρος Δασκαλάκης

Μαγδαληνή Ψάλτου

Φωτεινή Γιαννοπούλου

Έλενα Παπαθανασίου

Λουκία Ασλανίδου

Στέλλα Τάσκα

Μαρία Κισιώτη

Οι απόψεις που παρουσιάζονται σε κάθε κείμενο - άρθρο εκφράζουν το συγγραφέα αποκλειστικά και όχι τη συντακτική ομάδα του περιοδικού.

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Επισκεφθείτε μας στο ... www.inmetamorfoseos.gr

ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ ΣΤΑ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΚΑ ΕΘΙΜΑ;

Εισήλθαμε και εφέτος με τη χάρη του Θεού στο κατανυκτικό Τριώδιο, την πλέον αγιασμένη περίοδο του εορτολογικού κύκλου της Εκκλησίας μας. Ο όρος Τριώδιο αντλείται από τον τίτλο του λειτουργικού βιβλίου της Εκκλησίας μας, που περιέχει ύμνους οι οποίοι ψάλλονται από την Κυριακή του Τελώνου και Φαρισαίου έως το Μεγάλο Σάββατο. Αυτές τις ημέρες, η Εκκλησία μας καλεί σε μια έντονη πνευματική προετοιμασία, ώστε να τρέξουμε στο νοητό στάδιο των αρετών, να καθαρίσουμε την ψυχή μας από τους ρύπους της αμαρτίας και να απαλλαγούμε από τα πάθη μας, ώστε με τη Χάρη του Θεού να εορτάσουμε το Άγιον Πάσχα.

Αλλά – αλλοίμονο - για την συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων έναρξη του Τριωδίου σημαίνει έναρξη του καρναβαλιού! Σημαίνει είσοδο στους ξέφρενους ρυθμούς της κραιπάλης και της χαλάρωσης κάθε ηθικής

αναστολής! Αυτή την ιερή περίοδο νεκρανασταίνεται ο προχριστιανικός οργιαστικός παγανισμός, προκειμένου να επικαλυφθεί η ανάγκη του χριστιανικού κόσμου για πνευματική αφύπνιση. Τα καρναβαλικά έθιμα των ημερών αυτών δεν είναι τίποτε άλλο από σύγχρονη αναβίωση των αρχαίων ειδωλολατρικών οργιαστικών εορτών, προς τιμήν του «θεού» Διονυσίου, τα λεγόμενα «Διονύσια», τα οποία ως γνωστόν έδιναν αφάνταστη ελευθερία και στα πιο ταπεινά ορμέμφυτα των συμμετεχόντων. Μέσα σε αυτό το ανεξέλεγκτο περιβάλλον διαδραματιζόνταν και πράξεις αξιόποινες, ώστε κατά τα ρωμαϊκά χρόνια να απαγορευτούν οι γιορτές αυτές υπό την απειλή της ποινής του θανάτου!

Τα σύγχρονα καρναβάλια έχουν μεγάλη ομοιότητα με αυτές τις οργιαστικές και ανήθικες εορτές. Κάποιοι φροντίζουν να τα προωθούν, με σκοπό είτε το οι-

κονομικό κέρδος είτε - το χειρότερο - την προώθηση της αμαρτίας και τη βεβήλωση της ιερότητας των αγίων ημερών του Τριωδίου. Σε αυτή την κατεύθυνση κινούνται δυστυχώς και μερικοί δήμοι της πατρίδας μας, δαπανώντας τεράστια (!!!) μάλιστα ποσά από τα άδεια (!!!) ταμεία τους. Οι καρναβαλικές «εορτές» όχι απλά δεν έχουν καμία σχέση με το άγιο Τριώδιο, αλλά αντιθέτως συνθέτουν εσκεμμένα ένα μέσο αποπροσανατολισμού μας από το πνευματικό περιεχόμενο και το κλίμα των αγίων ημερών. Μια δόλια παγίδα του διαβόλου και των επί γης οργάνων του!

Ας δείξουμε λοιπόν έμπρακτα την αντίθεσή μας στις δαιμονοκίνητες ασχήμιες αυτών των ημερών. Ας κρατήσουμε μακριά από τα σπίτια μας το «αποκριάτικο πνεύμα» του κόσμου. Αν επιθυμούν τα παιδιά ή τα εγγόνια μας σε σχολικές γιορτές ή κάπου αλλού να μεταμφιεστούν, ας τα μεταμφιέσουμε σε πρόσωπα της παράδοσής μας, της μυθολογίας και της ιστορίας (Ισολιάδες, νε-

ραίδες, νύφες, Ηρακλής, Μέγας Αλέξανδρος κλπ.). Όχι όμως μάσκες, που αλλοιώνουν τη μορφή και το «κατ' εικόνα». Όχι όμως μεταμφιέσεις που διακωμωδούνται τα θρησκευτικά και εθνικά σύμβολα. Ας δώσουμε την ομολογία της σώζουσας πίστης μας, διακηρύττοντας πως η πραγματική και μόνιμη χαρά βρίσκεται στην ενσυνείδητη ένωσή μας με το Χριστό, μέσω της αγίας Του Εκκλησίας και όχι στα «αποκριάτικα» καρναβάλια και τις εφήμερες κραιπάλες, οι οποίες αφήνουν στις ψυχές των καρναβαλιστών απύθμενο κενό και θανάσιμη μοναξιά. Ως συνειδητοί Χριστιανοί ας αποδείξουμε ότι απέχουμε από τις καρνιβαλικές ασχήμιες και αισχροτήτες και θέλουμε να μεταλαμπαδεύσουμε στη νέα γενιά το πνεύμα της Ορθοδοξίας μας και τα ιδεώδη της Πατρίδας μας.

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ
ΚΑΛΟ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟ
ΤΡΙΩΔΙΟ**

«Ασθενής ἡμην καὶ ἐπισκέψασθέ με».

Προσφέροντας απλόχερα την ενίσχυση και τη βοήθεια σε όσους αδελφούς μας σηκώνουν το βαρύ φορτίο του σταυρού της ασθένειάς τους. Στιγμιότυπο από το κλινικό βάπτισμα του μικρού Παναγιώτη στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας Παιδών του Ιπποκρατείου Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης.

Τελώντας το μυστήριο του Ευχελαίου «εις ἰασιν ψυχῆς καὶ σώματος» των εργαζομένων και νοσηλευομένων στην Νεφρολογική Κλινική Ιπποκρατείου Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης.

**« Δικαίων ψυχαί εν χειρί Θεού... »
« Δίκαιοι εις τον αιώνα ζώσι και εν Κυρίω ο μισθός αυτών »***

Αδελφοί μου, βρισκόμαστε και πάλι εμπρός στο μυστήριο του θανάτου. Το ιερό Ευαγγέλιο διδάσκει πως ο θάνατος είναι « ύπνος » και επάνω στον τάφο που η εφήμερη αγάπη μόνον εφήμερα άνθη ημπορεί να αποθέσει, η αγιωτάτη Εκκλησία χαράσσοντας σ' αυτόν το « προσδοκώ ανάστασιν νεκρών » φυτεύει επάνω του το δέντρο της αιώνιας ζωής και της αθανασίας.

Κι όμως παρ' όλα αυτά πόνος και συγκίνηση συνέχει την καρδιά μας. Πονούμε ειλικρινά στην « Κοινωνία Αγάπης » και στην ενορία μας. Διότι συνειδητοποιούμε πως πτωχότεροι γινόμαστε με την αναχώρηση από τον μάταιο αυτό κόσμο του αγαπητού και σεβαστού μας Κωνσταντίνου Λυπηρίδη. Όπως συμβαίνει κάθε φορά, που η τοπική εκκλησία συνοδεύει στην επουράνια πατρίδα ένα ζωντανό μέλος της.

Σήμερα προπέμπουμε τον μακαριστό εκλεκτό φίλο και πολύτιμο κατ' εξοχήν νοικοκύρη συνεργάτη. Αυτόν, που στο φτωχινό πρόσωπό του, την ομιλία του καθρεφτιζόταν η ομορφιά της ψυχής του.

Ανατραφείς « εν παιδεία και νουθεσία Κυρίου », ο αείμνηστος σε περιβάλλον που απέπνεε το άρωμα της πατροπαράδοτου πίστεως και αρετής της αγιασμένης Καππαδοκίας και συμπληρώσας με ευρύτατη μόρφωση όσα του έδωκεν η θεία Πρόνοια και η οικογενειακή παράδοση πολύτιμα κεφάλαια. Και όλα αυτά τα διέθεσε αφειδώς στην οικογένεια, την εκκλησία και την καθόλον κοινωνία.

Ήταν αναμφιβόλως μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα που διακρινόταν ο μεταστάς για τη σοφία του, το ελληνορθόδοξο ήθος του, το κύρος του, το βάθος του, την αρχοντιά του. Έκανε με τη χάρη του Θεού βίωμά του τους λόγους του σοφού Παροιμιστού « δικαιοσύνη ορθοτομεί οδούς αμώμους » (Η αρετή δηλαδή χαράσσει άψογο και

ευθύ το δρόμο των ανθρώπων).

Προ πολλού είχε υπερβεί τον δαιυτικό κανόνα του ορίου της ανθρώπινης ζωής. Παρ' όλα αυτά διατήρησε πάντοτε ακμαίες τις πνευματικές του δυνάμεις με τις οποίες 16 συνεχή έτη διακόνησε την Εκκλησία και τους « ελαχίστους αδερφούς » του Θεανθρώπου Λυτρωτού, ως εθελοντής Διακονίας με πλήρη απασχόληση. Και το τέρμα του επιγείου βίου του, τον οποίον μέχρι χθες ευδόκησε να παρατείνει ο Πανάγαθος, τον βρήκε στο εθελοντικό του καθήκον. Έκλεισε προχθές το απόγευμα τα βιβλία διαχείρισεως της Κοινωνίας Αγάπης για το παρελθόν οικονομικό έτος. Το βράδυ της ίδιας ημέρας, έκρινε η αγαπημένη σύζυγος του κυρία Βασιλι(κούλα) Μπαλτά σκόπιμο να τύχει νοσηλείας στο νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, εις το οποίον νοσηλευτικό ίδρυμα, εκείνη εχρημάτισε Διευθύνουσα. Το πρωί της επομένης παρέδωσε την ψυχή του στα χέρια του Πλάστη και Θεού, ευχαριστώντας τους θεράποντες ιατρούς και δοξάζοντας τον Ύψιστο.

Και τώρα προς εσένα απευθύνεται η ασθενής προσλαλιά μου, μακαρία ψυχή του επίλεκτου συνεργάτου! Καθόσον με τόσο θερμή πίστη προς τον υπερύμνητον Τριαδικόν Θεόν και με τόση αφοσίωση προς την Εκκλησία και με τόση αγάπη προς τον εμπερίστατον αδελφόν, τον μακρύ δρόμο της ζωής σου « τετέλευκας » και με έργα απέδειξες, αναπαύου εν ειρήνη. Αποδείχθηκες δόκιμος σ'όλα είναι ήδη καιρός να λάβεις « τον στέφανον της ζωής, ον επηγγείλατο ο Κύριος τοις αγαπώσιν αυτόν » (Ιακ. ά 12)

Αιωνία σου η μνήμη αξιομακάριστε και αείμνηστε αδελφέ Κωνσταντίνε!

*Πρωτοπρεσβύτερος
Χρίστος Καζανάς*

* Επικήδειος λόγος

Μιλάμε Ελληνικά ;

Αρκτικόλεξο ή **ακρωνύμιο** ονομάζεται ο σύντομος τρόπος γραφής που παράγεται από τα αρχικά γράμματα ή τις συλλαβές των λέξεων μιας φράσης (συνήθως ονόματα οργανισμών, समाτείων, υπηρεσιών κ.α.) και γράφεται πάντα με κεφαλαία γράμματα.

Η λέξη αρκτικόλεξο προέρχεται από τις λέξεις «αρκτικός» (που σημαίνει αυτός που βρίσκεται στην αρχή) και «λέξη».

Η χρήση ακρωνύμιων ξεκίνησε κυρίως από τις ανάγκες εξοικονόμησης χώρου στον Τύπο αλλά και χρόνου στον λόγο (π.χ. το ακρωνύμιο Δ.Σ., που σημαίνει Διοικητικό Συμβούλιο, συνήθως διαβάζεται ως «δου σου»). Πολλές φορές το αρκτικόλεξο, για λόγους ευκολότερης ή πιο εύηχης προφοράς, περιλαμβάνει εκτός από τα αρχικά γράμματα μιας συστατικής λέξης και φωνήεντα που ακολουθούν, π.χ. ΠΡΟ. ΠΟ.

Παρόλο που το ορθό είναι να χρησιμοποιείται τελεία μετά το αρχικό γράμμα κάθε λέξης ή συλλαβής, πολλές φορές η τελεία παραλείπεται για λόγους ευκολίας.

Η χρήση ακρωνυμίων γίνεται ολοένα και πιο συχνή σε ολόκληρο τον κόσμο, κυρίως στους χώρους της γραφειοκρατίας, της πολιτικής, του συνδικαλισμού αλλά και της τεχνολογίας. Τα τεχνολογικά κυρίως αρκτικόλεξα μετατρέπονται σε λέξεις. Για παράδειγμα, η λέξη μόντεμ προέρχεται από την αγγλική λέξη modem που είναι ακρωνύμιο της φράσης **Modulator Demodulator**.

Συνηθισμένα αρκτικόλεξα ελληνικών λέξεων:

- ΑΕΠ: *Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν*
- ΑΣΕΠ: *Ανώτατο Συμβούλιο Επιτροπής Προσωπικού*
- ΔΕΚΟ: *Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί*
- ΔΙ.ΑΣ: *Δίκυκλη Αστυνόμευση*
- ΔΝΤ: *Διεθνές Νομισματικό Ταμείο*
- ΔΟΥ: *Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία*
- ΕΓΣΣΕ: *Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας*
- ΕΕΣ: *Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός*
- ΕΚΑΒ: *Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας*
- ΕΚΑΣ: *Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων*
- ΕΚΑΧ: *Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα - Χάλυβα*
- ΕΚΕΠΙΣ: *Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης*
- ΕΚΟ: *Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια*
- ΕΚΤ: *Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα*
- ΕΛΑΣ: *Ελληνική Αστυνομία*
- ΕΟΦ: *Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων*
- ΕΣΥ: *Εθνικό Σύστημα Υγείας*
- ΕΥΠ: *Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών*
- ΕΦΕΤ: *Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων*
- ΕΦΚ: *Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης*
- ΜΕΘ: *Μονάδες Εντατικής Θεραπείας*
- ΟΑΕΔ: *Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού*
- ΣΔΟΕ: *Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος*

Φωτεινή Γιαννοπούλου
Εκπαιδευτικός

«Άγιος Γελάσιος» και «Άγιος Πορφύριος» οι δύο θεατρικές ομάδες (παίδων και ενηλίκων) του Ναού μας κατά την παρουσίασή των παραστάσεων τους στις 14 και 21 Δεκεμβρίου αντιστοίχως.

« Είπε Γέρων ...»

Αββάς Μωϋσή

Κάποτε ρώτησε ένας αδελφός τον αββά Μωϋσή: « Σε κάθε κόπο που κάνει ο άνθρωπος τι είναι αυτό που τον βοηθά;». Ο γέροντας του απάντησε: « Ο Θεός είναι που βοηθά, γιατί λέει στη Γραφή 'Ο Θεός είναι για εμάς καταφύγιο και δύναμη, βοηθός στις μεγάλες δοκιμασίες που μας βρήκαν'». «Οι νηστείες και οι αγρυπνίες που κάνει ο άνθρωπος τί σκοπό έχουν;» ρώτησε ο αδελφός και ο γέροντας του αποκρίθηκε: «Αυτές κάνουν τη ψυχή να ταπεινωθεί γιατί στη Γραφή λέει 'Δες την ταπεινώση και τον κόπο μου και συγχώρησε όλες τις αμαρτίες μου.' Αν η ψυχή κάνει αυτούς τους κόπους, ο Θεός την σπλαχνίζεται χάρη σε αυτούς».

Ρώτησε έπειτα ο αδελφός τον γέροντα: «Τί πρέπει να κάνει ο άνθρωπος σε κάθε πειρασμό που έρχεται καταπάνω του ή σε κάθε λογισμό που προέρχεται από τον εχθρό;». Ο γέροντας του αποκρίθηκε: «Οφείλει να κλαίει μπροστά στην αγαθότητα του Θεού, για να τον βοηθήσει και γρήγορα θα βρει ανάπαυση, αν παρακαλεί με επίγνωση. Γιατί στη Γραφή λέει: 'Ο Κύριος είναι βοηθός μου και δεν θα φοβηθώ τι μπορεί να μου κάνει κάποιος άνθρωπος'».

Ο αδελφός του έκανε άλλη ερώτηση: «Εστω ότι κάποιος δέρνει τον δούλο του για κάποιο σφάλμα που έκανε. Τι θα πει ο δούλος;». Αποκρίθηκε ο γέροντας: «Αν είναι δούλος καλός θα πει, 'Σπλαχνίσου με, έσφαλα'». «Δε λέει τίποτε άλλο;» ρώτησε ο αδελφός. «Όχι», απάντησε ο γέροντας, «γιατί από τη στιγμή που θα αναγνωρίσει το σφάλμα του και θα πει ότι έσφαλε, αμέσως τον

σπλαχνίζεται ο κύριός του».

Σκοπός όλων αυτών είναι το να μη κρίνουμε τον συνάνθρωπο. Γιατί όταν το χέρι του Κυρίου θανάτωσε όλα τα πρωτότοκα στην Αίγυπτο, δεν υπήρχε σπίτι που να μην έχει νεκρό». «Τί σημαίνουν αυτά τα λόγια;» τον ρώτησε ο αδελφός και ο γέροντας του αποκρίθηκε: «Αν μας αφήσουν να δούμε τις αμαρτίες μας, δε θα δούμε τις αμαρτίες του συνανθρώπου μας. Γιατί είναι ανοησία, κάποιος που έχει δικό του νεκρό, να τον αφήσει και να πάει να κλάψει τον νεκρό του άλλου. Τώρα, το να πεθάνεις ως προς τον συνάνθρωπό σου σημαίνει: να σηκώσεις τις δικές σου αμαρτίες και να μην ασχολείσαι με κανέναν άνθρωπο, ότι αυτός είναι καλός ή εκείνος κακός, να μην κρίνεις κανέναν άνθρωπο ούτε να σκέφτεσαι κακό για κάποιον ούτε να περιφρονήσεις κάποιον που κάνει κακό. Να μη συμφωνήσεις με κάποιον που κάνει κακό στον συνάνθρωπό του ούτε να χαρείς μαζί του. Να μην κατηγορήσεις κανέναν, αλλά να λες 'Ο Θεός γνωρίζει τον καθένα'. Να μη συμφωνήσεις με κάποιον που κατηγορεί τον άλλον, ούτε να χαρείς με την καταλαλιά του, ούτε να μισήσεις αυτόν που κατηγορεί τον συνάνθρωπό του. Αυτό είναι το να μη κρίνεις. Επίσης, να μην έχεις έχθρα με κανέναν ούτε να κρατάς έχθρα στην καρδιά σου. Να μη μισήσεις κάποιον που έχει έχθρα με τον συνάνθρωπό του. Αυτή είναι η ειρήνη. Σε αυτά να παρακινείς τον εαυτό σου. Ο κόπος κρατά λίγο χρόνο, ενώ η ανάπαυση για πάντα, με τη χάρη του Θεού Λόγου. Αμήν».

Επιμέλεια
Στέλλα Τάσκα

Η εισαγωγή των ιεροψαλτών στη Θεία Λατρεία

Ο Δ΄ αιώνας μ.Χ. αποτέλεσε ένα κομβικό σημείο για την εξέλιξη της εκκλησιαστικής μουσικής. Μέχρι εκείνη την εποχή η ψαλμωδία στις ακολουθίες επιτελούνταν από τον λαό. Ωστόσο, η αναγνώριση της Χριστιανικής πίστης ως επίσημης θρησκείας του Ρωμαϊκού κράτους από τον Μ. Κωνσταντίνο είχε ως αποτέλεσμα την πομπώδη και επιβλητική εξέλιξη της λειτουργικής ζωής των πιστών. Πλέον, οι εορτές και οι πανηγύρεις κοσμούσαν από λειτουργίες, λιτανείες και παννυχίδες με ολονύκτιες ψαλμωδίες και μελωδίες, τις οποίες δεν μπορούσε να αποδώσει ο λαός και συχνά κατέληγαν σε χασμωδία.

Στην τοπική εν Λαοδικεία σύνοδο (360 μ.Χ.) ο ΙΕ΄ κανόνας θεσπίζει ότι κανείς, πλην των καθιερωμένων ψαλτών, δεν έχει το δικαίωμα να **«ἀρχεται της ψαλμωδίας»** στις συναξείς των Χριστιανών. Με αυτόν τον τρόπο εισήχθη το λειτούργημα του ιεροψάλτη στη Θεία Λατρεία.

Το λειτούργημα της ψαλτικής έχαιρε μεγάλης εκτίμησης από το λαό και σύντομα ιδρύθηκαν πολλές σχολές για την επιμόρφωση των μελωδούντων.

Το πρώτο χρονικό διάστημα η θέση των ιεροψαλτών ήταν στο κέντρο του ναού, εκεί όπου ήταν ο άμβωνας. Μετέπειτα μετακινήθηκαν ένθεν και ένθεν του ιερού βήματος, σημείο όπου βρίσκονται μέχρι και σήμερα, με τον άμβωνα να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εκφώνηση του κηρύγματος.

Επί των ημερών του Ιωάννου του Χρυσοστόμου οι ιεροψάλτες συγκροτούσαν χορό παρεμφερή με αυτόν της

σημερινής εκκλησίας, αποτελούμενο και από ισοκράτες, όπως αναφέρεται σε χωρίο της σζ' επιστολής του αλλά και στην **«εν Λιμώ»** ομιλία του Μ. Βασιλείου. Σε περικοπή της **«Νεαράς»** του Ιουστινιανού, ο αριθμός των ψαλτών στην Αγία Σοφία ορίζεται σε 25 με τη συνδρομή 100 αναγνωστών οι οποίοι συμμετείχαν επίσης στην ψαλμωδία. Η Εκκλησία, με τον ΟΕ΄ Κανόνα της **«εν Τρούλω»** ΣΤ' Οικουμενικής Συνόδου (553 μ.Χ.) και μέσω των Αγίων Πατέρων, αποδοκιμάζει **«τας ατάκτους κραυγάς των εν τοις ιεροίς ναοίς ψαλόντων»**. Μετέπειτα, με ειδικούς κανόνες στο Τυπικό του Αγίου Σάββα, ορίζει ως επόπτες της ακριβούς εκτέλεσης των μελών του επισκόπους, τους προϊστάμενους των ναών αλλά και τους υμνογράφους.

Χαρακτηριστική είναι η διήγηση κατά την οποία, ο ιερός Κοσμάς, συνθέτης του κανόνα της εορτής του Τιμίου Σταυρού, παρευρέθη σε ναό της Αντιόχειας, χωρίς να αποκαλύψει την ταυτότητά του, όπου άκουσε να ψάλλετε το μουσούργημά του. Καθώς ο τρόπος εκτέλεσης δεν ήταν αυτός ο οποίος είχε ορίσει ο ίδιος, προέβη σε έντονες παρατηρήσεις προς τους ψάλτες. Για να μπορέσει να αποδείξει την ταυτότητά του ως συνθέτης του κανόνα της εορτής, ενώπιον όλων των ψαλτών της Αντιόχειας, συνέθεσε την δεύτερη Θ΄ ωδή του Τιμίου Σταυρού **«Ο δια βρώσεως του ξύλου»**.

Αλέξανδρος Δασκαλάκης
Ιεροψάλτης

ΕΝΟΡΙΑ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ

Δεκέμβριος 2014 - Ιανουάριος 2015

Αγαπητοί σε μικρούς και μεγάλους ο Δεκέμβριος και ο Ιανουάριος. Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Θεοφάνεια, το άγιο Δωδεκαήμερο μέσα στους δύο αυτούς μήνες του χειμώνα! Μέρη ιερές, μέρες ψυχικής ανάτασης και πνευματικής έξαρσης. Μέρη ευφροσύνης και φυγής - έστω και προσωρινής - από τη σκληρή πραγματικότητα. Μέρη που ζωντανεύουν τις παιδικές μας μνήμες και κάνουν φωτεινότερα τα πρόσωπα των παιδιών.

Νωρίς-νωρίς η πόλη φόρεσε τα γιορτινά της με τους φωταγωγημένους δρόμους και τα στολισμένα μπαλκόνια, με τις φανταχτερές βιτρίνες των καταστημάτων-όσων αντιστέκονται ακόμη γενναία στο σαρωτικό άνεμο της οικονομικής κρίσης -, με τη λίγο αυξημένη κίνηση στην αγορά.

Μέσα σε μια τέτοια προεόρτια χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα - δεν θυμίζει καθόλου παλιότερες εποχές - στις 14 Δεκεμβρίου τα παιδιά της Ενοριακής Κατηχητικής Κίνησης, η θεατρική ομάδα παιδιών “**Άγιος Γελάσιος**” και η μικτή χορωδία “**Έλληγος**” παρουσίασαν με απλότητα και ζωντάνια το πρόγραμμα που επιμελήθηκαν αποσπώντας το εγκάρδιο χειροκρότημα των “μεγάλων”.

Στην Αρχιερατική Θεία Λειτουργία

για προεξάρχοντος του Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ανθίμου την Κυριακή 21 Δεκεμβρίου έγιναν τέσσερις χειροθεσίες. Ο Λαμπαδάριος του Ιερού Ναού κ. Αλέξανδρος Δασκαλάκης και οι κ. κ. Δημήτριος Φλέδος, Παναγιώτης Γρηγοριάδης και Αντώνιος Μασμανίδης, οι οποίοι διακονούν τα αναλόγια του Ναού, χειροθετήθηκαν αναγνώστες.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας στην αίθουσα τελετών του Ναού μας πραγματοποιήθηκε για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά η μουσική εκδήλωση “**Άναρχος Θεός καταβέβηκε**”. Στο Α΄ μέρος η θεατρική ομάδα ενηλίκων “**Άγιος Πορφύριος**” παρουσίασε απόσπασμα από την κωμωδία του Δημήτρη Ψαθά “**Φον Δημητράκης**”. Οφείλουμε συγχαρητήρια στη θεατρολόγο κ. Εύα Βαθρακίδου και τη θεατρική ομάδα για την υποκριτική τους ικανότητα. Στο Β΄ μέρος η γυναικεία χορωδία του Ναού τραγούδησε χριστουγεννιάτικα κάλαντα από διάφορες περιοχές της χώρας με τη συνοδεία μουσικών οργάνων και τελείωσε το πρόγραμμά της με τα κάλαντα της ενορίας. Στο Γ΄ μέρος η χορωδία τμημάτων Βυζαντινής Μουσικής του Ναού μας εντυπωσίασε και μας συγκίνησε με ύμνους των Χριστουγέννων και με πρωτοχρονιάτικα κάλαντα

από διάφορες επίσης περιοχές της χώρας. Και τις δύο χορωδίες διηύθυνε ο Πρωτοψάλτης μας κ. Παναγιώτης Χρόνης.

Στην Κυριακάτικη Λειτουργία της 28ης Δεκεμβρίου η ατμόσφαιρα φορτίστηκε πολύ με την αποχαιρετιστήρια ομιλία του π. Σεραφείμ, ο οποίος έγινε Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Γρεβενών. Για τους πιο πολλούς η είδηση ήταν κεραυνός εν αιθρία.

Ο π. Σεραφείμ, χρόνια πολλά Προϊστάμενος του Ναού, ήταν εκείνος που οραματίστηκε και έφερε εις πέρας το μεγάλο έργο της ανέγερσης και του εξωραϊσμού του Ναού και σαν άλλος Απόστολος Παύλος θα μπορούσε να καυχηθεί ότι αυτός γέννησε εν Χριστώ την ενορία. Τώρα, παρόλο που την ψυχή μας τη συνθλίβει ο “αποχωρισμός”, τον ξεπροβοδούν οι ευχές όλων μας για ενίσχυση και ευλογία από τον Θεό στα νέα του καθήκοντα και είμαστε σίγουροι ότι και στις κοινές και στις προσωπικές προσευχές του θα μνημονεύει την ενορία μας. Μας το υποσχέθηκε άλλωστε.

Τα Θεοφάνεια, στην τελετή της καταδύσεως του Τιμίου Σταυρού, στην περιοχή του Ομίλου Φίλων Θαλάσσης το τσουχερό κρύο δεν εμπόδισε εννιά νεαρούς να βουτήξουν στα παγωμένα νερά του Θερμαϊκού διεκδικώντας την ευλογία του ουρανού για όλο τον χρόνο.

Στις 10 Ιανουαρίου συμμετείχε η

Ο π. Σεραφείμ Ζώγκας

Γυναικεία Χορωδία του Ιερού Ναού στο 3^ο φεστιβάλ χορωδιών, στη Νίκαια της Λάρισσας.

Στις 19 Ιανουαρίου μετά τον Εσπερινό και τον Παρακλητικό Κανόνα της Παναγίας έγινε η καθιερωμένη κοπή της βασιλόπιτας και στη συνέχεια ο απολογισμός των οικονομικών της ενορίας.

Τέλος στις 30 Ιανουαρίου, ημέρα των Τριών Ιεραρχών, τελέστηκε Θεία Λειτουργία με τη συμμετοχή μαθητών από σχολεία της ενορίας, αρτοκλασία και μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής των κεκοιμημένων εκπαιδευτικών της ενορίας.

Επιμέλεια:
Λουκία Ασλανίδου

Ο Ελεύθερος Χρόνος των Παιδιών

Όλο και περισσότερες έρευνες τονίζουν τη σημασία που έχει στην κοινωνική, συναισθηματική και γνωστική ανάπτυξη των παιδιών ο ελεύθερος χρόνος. Τις τελευταίες δεκαετίες πολλά παιδιά στερούνται ελεύθερο χρόνο και παιχνίδι γιατί υπερφορτώνονται με δραστηριότητες που αν και έχουν σχεδιαστεί για να τους κάνουν καλό, αρκετά συχνά καταλήγουν να έχουν το αντίθετο αποτέλεσμα.

Ως κοινωνία έχουμε δημιουργήσει την πεποίθηση ότι πρέπει να κάνουμε κάτι κάθε στιγμή, κάθε λεπτό και κύριος αποδέκτης αυτής είναι τα παιδιά.

Οι γονείς αισθάνονται υποχρεωμένοι να δίνουν στα παιδιά τους κάθε πλεονέκτημα (ακόμα και παραπάνω από αυτό που μπορούν να αντέξουν οικονομικά) για να γεμίσουν τις ώρες και τις μέρες των παιδιών με δραστηριότητες έτσι ώστε να αποφύγουν τον μύθο του “κάνοντας απλά τίποτα είναι χαμένος χρόνος”.

Στην πραγματικότητα όμως ο ελεύθερος χρόνος για τα παιδιά είναι εξαιρετικά παραγωγικός και ουσιαστικός.

Τις ελεύθερες ώρες τους τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να εξερευνήσουν τον κόσμο με τον δικό τους ρυθμό, να αναπτύξουν τα προσωπικά τους ενδιαφέροντα, να συμμετέχουν σε πράγματα που τα ίδια επιθυμούν να ακολουθήσουν, να δημιουργήσουν τη δική τους ευτυχία και να διαχειρίζονται λογικά τον χρόνο τους, να αναπτύξουν τη δημιουργικότητας και τη φαντασίας τους.

Ο απρογραμματιστος χρόνος και το

παιχνίδι αποτελούν σημαντικές συνιστώσες της κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης και προστατεύουν τα παιδιά από τις συνέπειες της πίεσης και του άγχους.

Ο ελεύθερος χρόνος των παιδιών είναι αυτός που δε σχεδιάζεται από κάποιον ενήλικα και είναι διαφορετικός από τις παθητικές δραστηριότητες αναψυχής όπως είναι τα βιντεοπαιχνίδια και η τηλεόραση, ή τις δομημένες εξωσχολικές δραστηριότητες και τα σπορ.

Είναι οποιαδήποτε δραστηριότητα που ενθαρρύνει τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν τη φαντασία τους όπως είναι το παιχνίδι με τα Lego, τις κούκλες ή το ποδόσφαιρο στην αυλή από μια ομάδα παιδιών χωρίς την επίβλεψη ή την καθοδήγηση ενός προπονητή ή ενήλικα.

Ειδικό στο χώρο της υγείας αναφέρουν πως όταν ένα παιδί ζει έναν εσπευσμένο τρόπο ζωής, ενώ την ίδια στιγμή στερείται ελεύθερο χρόνο, τότε μπορεί να γίνει πιο αγχωμένο, ανήσυχο ακόμα και να παρουσιάσει σημάδια κατάθλιψης.

Μπορεί να παρουσιάσει μια σειρά συμπτωμάτων όπως πονοκεφάλους, στομαχόπονους, αδυναμία συγκέντρωσης στο σχολείο και προβλήματα ύπνου. Μακροπρόθεσμα, μπορεί να δυσκολεύεται να πάρει αποφάσεις για το τι θέλει να κάνει ή να μην έχει αυτοπεποίθηση. Ίσως το πιο σημαντικό όμως, είναι ότι στερείται κάτι πολύ ιδιαίτερο, τη χαρά του να είναι απλώς παιδί...

Η πρόκληση για τους γονείς είναι να βρουν την ισορροπία που επιτρέπει στα παιδιά να ανακαλύψουν τις δυνατότητές τους χωρίς να πιέζονται για να αποδώσουν καλά. Να καθοδηγούνται από τα πράγματα που αρέσουν στα παιδιά τους να κάνουν, παρά από το τι κάνουν στον ελεύθερο χρόνο τους τα άλλα παιδιά. Τα παιδιά όπως και οι ενήλικες, έχουν τα δικά τους όρια στο άγχος και στην πίεση. Μερικά παιδιά χειρίζονται πολύ πιο εύκολα τις πολλές δραστηριότητες και άλλα παιδιά καταρρέουν γιατί δε θέλουν να περνούν τη ζωή τους από τη μια δραστηριότητα στην άλλη.

Οι γονείς πρέπει να γνωρίζουν για το πώς αισθάνεται το παιδί με το πρόγραμμά του. Επειδή η κοινωνία που μεγαλώνουν τα παιδιά σήμερα υποτιμά τον ελεύθερο χρόνο, δε σημαίνει πως πρέπει να τον στερούμε εμείς οι ίδιοι από τα παιδιά.

Οι γονείς πρέπει να θυμούνται πως τα παιδιά χρειάζονται χρόνο για να φορτίσουν τις μπαταρίες τους και να επεξεργαστούν αυτά που έχουν μάθει.

Ο ελεύθερος χρόνος είναι αυτός που τους επιτρέπει να εξερευνούν, να μελετούν στην πράξη, να ονειροπολούν, να

*Το τμήμα χειροτεχνίας του Ιερού μας Ναού, σε διάφορες κατασκευές.
Κάθε Τρίτη στις 6.30 μ.μ. στο μεταμορφωσις*

δημιουργούν και να καινοτομούν. Με λίγα λόγια, δεν πρέπει να ξεχνάμε να αφήνουμε τα παιδιά να είναι παιδιά.

Έλενα Παπαθανασίου
Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής
και εκπαιδευόμενη μαμά

**Η Γυναικεία Χορωδία του Ιερού μας Ναού
στη Νίκαια της Λάρισσας
στις 10 Ιανουαρίου.**

